

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

เพิ่มเติม (Supplement) จาก อ.พ. 19/2568 สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง ชุดที่ 26 ปีที่ 3

อ.พ. 31/2568 สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง ชุดที่ 26 ปีที่ 3

อ.พ. 31/2568
สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง
ชุดที่ 26 ปีที่ 3

อ.พ. 19/2568
สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง
ชุดที่ 26 ปีที่ 3

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5731, 5741, 5751

ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

เพิ่มเติม (Supplement) จาก อ.พ. 19/2568 สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง ชุดที่ 26 ปีที่ 3

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายเชษฐา ทองยิ่ง

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางสาวศรัณยา สีมา

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 1

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายโชคสุข กรกิตติชัย

วิทยากรเชี่ยวชาญ

นางสาวพิชิตวรรณ กิตติคุณ

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นางสาวอรุณี ชัยสุวรรณ

นิติกรชำนาญการ

นางสาวอุษณีย์ อินทองช่วย

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวเปรมฤดี วงศ์สาคร

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางเมณฑพร กาญจนินทุ

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กันยายน 2568

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เนื่องจากปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งทำให้ต้องมีการพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการใหม่ ๆ รวมถึงตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ดังนั้น ควรเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ ๆ ที่มีความรู้ความสามารถได้มีโอกาสเข้ามาพัฒนาท้องถิ่น จึงควรกำหนดอายุของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง อีกทั้งเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นที่ตนเองต้องการเข้ามาบริหารท้องถิ่น โดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่ง และเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถวางแผนพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ กับคณะ จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีสาระสำคัญเช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ที่ได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว โดยร่างพระราชบัญญัติทั้ง 2 ฉบับ มีการแก้ไขในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. กำหนดให้บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง
2. กำหนดให้นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งนับวันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

เมื่อได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ในเรื่องอายุของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง จากเดิมที่กำหนดให้มีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง เปลี่ยนมาเป็นมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง อีกทั้งการไม่จำกัดวาระในการดำรงตำแหน่งแล้ว ก็จะเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้ประชาชน โดยเฉพาะวัยเรียน นักศึกษา หรือบัณฑิตที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาหันมาสนใจการเมืองในระดับท้องถิ่นมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันการที่ประชาชนทุกวัยสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่ายขึ้น ทำให้แม้จะเป็นผู้ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าก็อาจเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีฐานข้อมูลและความสนใจทางการเมืองที่เพียงพอจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นได้เช่นกัน ทั้งนี้ สอดคล้องกับมาตรา 97 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนดให้บุคคลผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้

สรุปสาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

1. แก้ไขคุณสมบัติในเรื่องอายุของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
เป็นนายกเทศมนตรี

จากเดิม → ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง

แก้ไขเป็น → ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง

2. แก้ไขเพิ่มเติมวาระการดำรงตำแหน่งของ
นายกเทศมนตรี

จากเดิม → นายกเทศมนตรีมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ
4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกัน
เกิน 2 วาระไม่ได้

→ ในกรณีที่นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งไม่ครบ
ระยะเวลา 4 ปีก็ให้ถือว่าเป็น 1 วาระ และเมื่อได้ดำรงตำแหน่ง
2 วาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลา
4 ปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

แก้ไขเป็น → นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้ง
และมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

สรุปสาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

1. แก้ไขคุณสมบัติในเรื่องอายุของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
เป็นนายกเทศมนตรี

จากเดิม → ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง

แก้ไขเป็น → ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง

2. แก้ไขเพิ่มเติมวาระการดำรงตำแหน่งของ
นายกเทศมนตรี

จากเดิม → นายกเทศมนตรีมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ
4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกัน
เกิน 2 วาระไม่ได้

→ ในกรณีที่นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งไม่ครบ
ระยะเวลา 4 ปีก็ให้ถือว่าเป็น 1 วาระ และเมื่อได้ดำรงตำแหน่ง
2 วาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลา
4 ปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

แก้ไขเป็น → นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้ง
และมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1 - หลักการและเหตุผลร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-1
- หลักการและเหตุผลร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-2
- สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-3
- สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-4
- ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 กับร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ และนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-5
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณา	3-1
- เทศบาล	3-1
- อำนาจหน้าที่ของเทศบาล	3-2
- จำนวนเทศบาล	3-3
- คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี	3-3
- วาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นต่างประเทศ	3-7
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อวาระการดำรงตำแหน่ง	3-8

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล

ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ดังต่อไปนี้

1. แก้ไขเพิ่มเติมอายุบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 48 เบญจ (1))
2. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์วาระการดำรงตำแหน่งของนายกเทศมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 48 สัตต)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เนื่องจากปัจจุบัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งทำให้ต้องมีการพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการใหม่ ๆ รวมถึงการตอบสนองต่อความต้องการของ ประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ดังนั้น ควรเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถได้มีโอกาส เข้ามาพัฒนาท้องถิ่น จึงควรกำหนดอายุของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี มีอายุไม่ต่ำกว่า ยี่สิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง อีกทั้งเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองในการ เลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นที่ตนเองต้องการ เข้ามาบริหารท้องถิ่นโดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่ง และเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถวางแผนพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

หลักการและเหตุผล
ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ดังต่อไปนี้

1. แก้ไขเพิ่มเติมอายุบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 48 เบญจ (1))
2. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์วาระการดำรงตำแหน่งของนายกเทศมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 48 สัตต)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เนื่องจากปัจจุบัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งทำให้ต้องมีการพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการใหม่ ๆ รวมถึงการตอบสนองต่อความต้องการของ ประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ดังนั้น ควรเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถได้มีโอกาส เข้ามาพัฒนาท้องถิ่น จึงควรกำหนดอายุของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี มีอายุไม่ต่ำกว่า ยี่สิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง อีกทั้งเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองในการ เลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นที่ตนเองต้องการ เข้ามาบริหารท้องถิ่นโดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่ง และเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถวางแผนพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

1. ชื่อร่าง (ร่างมาตรา 1)

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

2. วันที่มีผลใช้บังคับ (ร่างมาตรา 2)

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

3. แกไขอายุของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี (ร่างมาตรา 3)

บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง

4. แกไขเพิ่มเติมวาระการดำรงตำแหน่งของนายกเทศมนตรี (ร่างมาตรา 4)

กำหนดให้นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

5. ผู้รักษาการ (ร่างมาตรา 5)

กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

1. ชื่อร่าง (ร่างมาตรา 1)

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

2. วันที่มีผลใช้บังคับ (ร่างมาตรา 2)

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

3. แกไขอายุของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี (ร่างมาตรา 3)

บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง

4. แกไขเพิ่มเติมวาระการดำรงตำแหน่งของนายกเทศมนตรี (ร่างมาตรา 4)

กำหนดให้นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

5. ผู้รักษาการ (ร่างมาตรา 5)

กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

กับร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ และนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496	ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ และนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ เทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p style="text-align: center;">.....</p> <p style="text-align: center;">.....</p> <p style="text-align: center;">โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเทศบาล</p> <p style="text-align: center;">.....</p> <p style="text-align: center;">มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p>

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496	ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ และนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 48 เบญจ บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย</p> <p>(1) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>(2) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา</p> <p>มาตรา 48 สัตต นายกเทศมนตรีมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้</p>	<p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกความใน (1) ของมาตรา 48 เบญจ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“(1) มีอายุไม่ต่ำกว่า<u>ยี่สิบห้า</u>ปีนับถึงวันเลือกตั้ง”</p> <p>มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 48 สัตต แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 48 สัตต ให้<u>นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง</u>”</p>

<p>พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ และนายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>ในกรณีที่นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลาสี่ปีก็ให้ถือว่าเป็น หนึ่งวาระ และเมื่อได้ดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีก เมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง</p>	<p>มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>.....</p> <p>นายกรัฐมนตรี</p>

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

เทศบาลมีประวัติความเป็นมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ได้ทรงปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินของไทยใหม่ เพื่อให้มีความทันสมัยอย่างเช่นนานาอารยประเทศจึงได้มีการจัดตั้งการปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นเป็นครั้งแรกในรูปแบบสุขาภิบาลที่ท่าฉลอม จังหวัดสมุทรสาคร เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2441 และได้มีการขยายการจัดตั้งต่อ ๆ มาจนทั่วประเทศ จนมาถึงช่วงสมัยที่ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยในปี 2475 ต่อมาในปี 2476 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช 2476 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2477 จนกระทั่งได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งใช้บังคับมาจนถึงปัจจุบัน โดยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งหมด 14 ฉบับ เทศบาลของไทยมีการแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ตามเงื่อนไขของจำนวนประชากรและรายได้ของเทศบาลนั้น ๆ ดังกำหนดไว้ในมาตรา 9 มาตรา 10 และมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 9)
2. เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 10)
3. เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 11)

ทั้งนี้ ในปี 2503 เทศบาลยังมีการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย เพื่อทำหน้าที่เป็นแกนหลักในการประสานงานและแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของเทศบาลร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเทศบาลได้สร้างความเจริญและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตชุมชนเมืองเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ ความเดือดร้อนเร่งด่วน หรือการจัดบริการสาธารณะทุกด้าน เช่น น้ำ ไฟ ถนน เป็นต้น

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ เทศบาลมีหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะ ดูแลทุกข์สุขของประชาชนในพื้นที่ และเป็นหน่วยงานหลัก

ที่จะนำยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐบาลสู่การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่¹ ซึ่งเป็นกระบวนการพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมและพัฒนาได้ด้วยตนเอง ประชาชนได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ เพื่อให้การพัฒนาตรงกับความต้องการของประชาชนและเป็นรูปธรรม เทศบาลจึงถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดรูปแบบหนึ่ง

อนึ่ง การที่เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการบำบัดทุกข์บำรุงสุข และสร้างความเจริญต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนในเขตชุมชนเมือง การจะเลือกตั้งผู้แทนของประชาชนไปทำหน้าที่ในฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติของเทศบาล จึงถือว่ามีมีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดชะตาชีวิตของประชาชนในเขตชุมชนเมือง เพราะความกินดีอยู่ดีและการเข้าถึงบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ เป็นธรรม และทั่วถึง ย่อมขึ้นอยู่กับนโยบายการพัฒนาและแนวทางการบริหารงานของนายกเทศมนตรี และการทำหน้าที่ตรวจสอบถ่วงดุลของสมาชิกสภาเทศบาล

เนื่องจากปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งทำให้ต้องมีการพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการใหม่ ๆ รวมถึงตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ดังนั้น ควรเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถ ได้มีโอกาสเข้ามาพัฒนาท้องถิ่น จึงควรกำหนดอายุของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี จากเดิมที่กำหนดให้มีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง เปลี่ยนมาเป็นมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง อีกทั้งเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ที่ตนเองต้องการเข้ามาบริหารท้องถิ่น โดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่ง ซึ่งจากเดิมกำหนดให้นายกเทศมนตรีมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้ และเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถวางแผนพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ดังนั้น จึงได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ต่อสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีสาระสำคัญเช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ที่ได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมสาระสำคัญ ดังนี้²

1. แก้ไขเพิ่มเติมอายุบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีให้มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง จะเป็นการเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะด้านเทคโนโลยี

¹ โชคสุข กรกิตติชัย. (2562). วันเทศบาล. สืบค้น 12 กันยายน 2568 จาก <https://library.parliament.go.th/th/radioscript/wanethsbal>

² รวบรวมและเรียบเรียงจาก คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (1 กรกฎาคม 2568). รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ). สืบค้น 12 กันยายน 2568 จาก https://pis.parliament.go.th/PARWeb/doc/meeting-agenda/MeetingAgendaDetailForQRCode?meetingId=0L5V6fCzV1B_X2ZCJIU&openExternalBrowser=1

ได้เข้ามาบริหารและพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะด้านการบริหารจัดการใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยด้วย ทำให้อาจจะได้ผู้บริหารรุ่นใหม่มีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย รู้ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีทักษะใหม่ ๆ ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีความรวดเร็วในการบริหารงาน ซึ่งจะตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างตรงจุด ทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น แต่ก็มีข้อสังเกตในเรื่องประสบการณ์ คุณวุฒิ และภาวะทางอารมณ์ในการบริหารองค์กร ซึ่งการไม่มีประสบการณ์ในการบริหารงานอาจมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ ย่อมส่งผลกระทบต่อการบริหาร จัดเก็บ และการใช้งบประมาณของท้องถิ่นได้เช่นกัน อีกทั้งการที่ผู้บริหารท้องถิ่นมีอายุน้อย และขาดประสบการณ์ภายใต้สภาวะแรงกดดันจากการที่ต้องบริหารงบประมาณของท้องถิ่น ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินและการคลังของท้องถิ่น รวมถึงอาจเกิดการใช้งบประมาณที่ไม่เกิดประโยชน์และส่งผลกระทบต่อประชาชนได้ อีกทั้งอาจจะไม่เป็นที่ยอมรับของคนรุ่นเก่าอีกด้วย

2. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์วาระการดำรงตำแหน่งของนายกเทศมนตรี ให้นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง จะทำให้การบริหารงานต่อเนื่องย่อมจะทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ และผลประโยชน์สูงสุดย่อมตกได้แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นด้วย ประกอบกับการที่ประชาชนไว้วางใจและตัดสินใจเลือกบุคคลผู้นั้นเข้ามาเป็นนายกเทศมนตรี จึงสมควรให้บุคคลผู้นั้นดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีได้ต่อไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น อีกทั้งยังเป็นการรับรองสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นอย่างเต็มที่เช่นกัน แต่ก็จะมีข้อสังเกตในเรื่องการสร้างฐานอำนาจและการผูกขาดอำนาจทางการเมือง สร้างอิทธิพลให้เกิดขึ้นจากการดำรงตำแหน่งติดต่อกัน เป็นระยะเวลาานาน ซึ่งอาจเกิดการใช้อำนาจไปในทางที่ผิด หรือใช้อำนาจเกินขอบเขต รวมทั้งการกระทำทุจริตและเอื้อผลประโยชน์ต่อพวกพ้องกันได้ นอกจากนี้ การไม่จำกัดวาระในการดำรงตำแหน่งย่อมเป็นการสืบทอดอำนาจให้กับผู้บริหารท้องถิ่นในการต่อยอดไปเป็นนักการเมืองระดับชาติได้ ซึ่งอาจส่งผลให้การจัดทำบริการสาธารณะไม่ตอบสนองต่อประชาชน เกิดการทำงานที่ล่าช้า ไม่รวดเร็วเหมือนกับการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งที่ชัดเจน ทำให้ท้องถิ่นขาดการพัฒนา เนื่องจากผู้บริหารท้องถิ่นขาดแรงจูงใจในการบริหารท้องถิ่นอันเนื่องมาจากการที่สามารถดำรงตำแหน่งได้ต่อเนื่องไปโดยไม่จำกัดเวลา ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและกระทบความเป็นอยู่ของประชาชน ทำให้สภาพสังคมโดยรวมเกิดปัญหาตามมาได้

เมื่อได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ในเรื่องอายุของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง แต่เดิมที่กำหนดให้มีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง เปลี่ยนมาเป็นมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง อีกทั้งการไม่จำกัดวาระในการดำรงตำแหน่งแล้ว ก็จะเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้ประชาชน โดยเฉพาะวัยเรียน นักศึกษา หรือบัณฑิตที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาหันมาสนใจการเมืองในระดับท้องถิ่นมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันการที่ประชาชนทุกวัยสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่ายขึ้น ทำให้แม้จะเป็นผู้ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าก็อาจเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีฐานข้อมูลและความสนใจทางการเมืองที่เพียงพอจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นได้เช่นกัน ทั้งนี้ สอดคล้องกับมาตรา 97 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนดให้บุคคลผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

เทศบาล*

เทศบาลเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นมาหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทย คือ ได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช 2476 ขึ้น และได้จัดตั้งเทศบาลครั้งแรกในปี 2478 โดยการยกฐานะของสุขาภิบาลที่มีอยู่เดิม 35 แห่งขึ้นเป็นเทศบาล นับจากนั้นได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายครั้ง โดยเฉพาะพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 ซึ่งถือเป็นกฎหมายหลักของการบริหารราชการเทศบาลในปัจจุบัน โดยกำหนดหลักเกณฑ์แบ่งเทศบาลออกเป็น 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร โดยใช้เกณฑ์รายได้และจำนวนประชากรเป็นหลักพิจารณา

เทศบาลมีการบริหารราชการประกอบด้วย 2 องค์กร คือ 1) ฝ่ายบริหาร คือ นายกเทศมนตรี และ 2) ฝ่ายสภาเทศบาล ซึ่งทั้งสองฝ่ายมีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

สภาเทศบาล ประกอบด้วย สมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้ง เรียกว่า สมาชิกสภาเทศบาล (สท.) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี โดยจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลจะถูกกำหนดโดยประเภทของเทศบาล ดังนี้

1. สภาเทศบาลตำบล	มีสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 12 คน
2. สภาเทศบาลเมือง	มีสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 18 คน
3. สภาเทศบาลนคร	มีสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 24 คน

* สถาบันพระปกเกล้า. (2551). *คู่มือสมาชิกสภาท้องถิ่น*. สืบค้น 12 กันยายน 2568 จาก https://tambonta.go.th/_files_aorbortor/011457/paper/011457_0_20210706-111402.pdf

อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

อำนาจหน้าที่ของเทศบาล ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ประเภทเทศบาลและอำนาจหน้าที่

ประเภทเทศบาล	อำนาจหน้าที่
เทศบาลตำบล	<ol style="list-style-type: none"> 1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน 2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ 3. รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานอื่น ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว 4. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล 5. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ 6. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง 7. จัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา และการฝึกอบรม ให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก 8. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ 9. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น 10. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
เทศบาลเมือง	<p>มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับเทศบาลตำบล ตามข้อ 1-10 และมีหน้าที่เพิ่มเติมอีก ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา 12. ให้มีโรงฆ่าสัตว์ 13. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้ 14. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ 15. ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ 16. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น 17. ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น 18. จัดระเบียบการจราจร หรือร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว
เทศบาลนคร	<p>มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับเทศบาลเมือง ตามข้อ 1-18 และมีหน้าที่เพิ่มเติมอีก ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 19. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก 20. กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข 21. การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงแรมสรรพ และสถานบริการอื่น 22. จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม 23. จัดให้มีการควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ 24. การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง 25. การส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว

ที่มา: สถาบันพระปกเกล้า. (2551). คู่มือสมาชิกสภาท้องถิ่น. สืบค้น 12 กันยายน 2568 จาก https://tambonta.go.th/_files_aorbtor/011457/paper/011457_0_20210706-111402.pdf; พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2498

จำนวนเทศบาล

จำนวนเทศบาล (ข้อมูล ณ วันที่ 28 มีนาคม 2568) ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนเทศบาล

ประเภท	จำนวน (แห่ง)
เทศบาล	2,474
เทศบาลนคร	35
เทศบาลเมือง	221
เทศบาลตำบล	2,218

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น, กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น 2. (2568). ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้น 12 กันยายน 2568 จาก <https://www.facebook.com/thongthinhai/posts/ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น-ณ-วันที่-28-มีนาคม-2568/1078896044274494/>

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

สมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 มาตรา 49 และมาตรา 50 ประกอบพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562 มาตรา 15 และมาตรา 48 เบญจ ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3 คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง	ลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
<ol style="list-style-type: none"> มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง สำหรับผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลที่สมัครรับเลือกตั้งในวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง วุฒิการศึกษา <ul style="list-style-type: none"> ผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาล ไม่ได้กำหนดวุฒิการศึกษา ผู้สมัครนายกเทศมนตรี สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่า 	<ol style="list-style-type: none"> ติดยาเสพติดให้โทษ เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 มาตรา 39 (1) เป็นภิกษุสามเณร นักพรตหรือนักบวช (2) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดหรือไม่ หรือ (4) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง	ลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
<p>ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา</p>	<p>เป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง</p> <p>6. ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล</p> <p>7. เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึง 5 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ</p> <p>8. เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ</p> <p>9. เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต</p> <p>10. เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิตนำเข้าสู่ ออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน</p> <p>11. เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง</p> <p>12. เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ</p> <p>13. เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น</p> <p>14. เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น</p>

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง	ลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
	<p>หรือเป็นเจ้าของหน้าที่ดินของรัฐ</p> <p>15. เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ</p> <p>16. อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง</p> <p>17. เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติหรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง</p> <p>18. ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึง 5 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี</p> <p>19. เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มายังไม่ถึง 5 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>20. อยู่ในระหว่างถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 หรือตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>21. เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกันหรือองค์กร</p>

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง	ลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
	<p>ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น</p> <p>22. เคยพ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน และยังไม่พ้น 5 ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>23. เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ หรือมติคณะรัฐมนตรี อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และยังไม่พ้น 5 ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>24. เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจ หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยหน้าที่และอำนาจ หรือประพฤติดินฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือแก่ราชการ และยังไม่พ้น 5 ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>25. ลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งเทศบาลกำหนด</p>

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (17 มีนาคม 2568). การรับสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี. สืบค้น 12 กันยายน 2568 จาก https://www.ect.go.th/mini/web-upload/37x999d733dc85b5a04c0a90046141e26d0/202503/m_news/2341/50747/file_download/dd129398de99adabcb7d33f12491c553.pdf

วาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นต่างประเทศ

วาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นต่างประเทศ ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4 วาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นต่างประเทศ

ประเทศ	ตำแหน่ง	วาระการดำรงตำแหน่ง
สหรัฐอเมริกา	ผู้ว่าการรัฐ นายกเทศมนตรี	ส่วนใหญ่อยู่ที่ 4 ปี โดยส่วนใหญ่ มักมีข้อจำกัดวาระที่ 2 วาระติดต่อกัน
สหราชอาณาจักร	สมาชิกสภาท้องถิ่น (Councillors)	โดยทั่วไปอยู่ที่ 4 ปี และอาจมีข้อจำกัด เกี่ยวกับจำนวนวาระที่ดำรงตำแหน่ง ติดต่อกัน
แคนาดา	นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาท้องถิ่น	โดยทั่วไปอยู่ที่ 4 ปี และอาจมีข้อจำกัด เกี่ยวกับจำนวนวาระที่ดำรงตำแหน่ง ติดต่อกัน
ออสเตรเลีย	นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาท้องถิ่น	โดยทั่วไปอยู่ที่ 4 ปี และอาจมีข้อจำกัด เกี่ยวกับจำนวนวาระที่ดำรงตำแหน่ง ติดต่อกัน
ฝรั่งเศส	นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาท้องถิ่น	โดยทั่วไปอยู่ที่ 6 ปี และอาจมีข้อจำกัด เกี่ยวกับจำนวนวาระที่ดำรงตำแหน่ง ติดต่อกัน
เยอรมนี	นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาท้องถิ่น	โดยทั่วไปอยู่ที่ 5 ปี และอาจมีข้อจำกัด เกี่ยวกับจำนวนวาระที่ดำรงตำแหน่ง ติดต่อกัน
ญี่ปุ่น	นายกเทศมนตรี (Mayor) สมาชิกสภาท้องถิ่น	มีวาระ 4 ปี

ที่มา: รวบรวมและเรียบเรียงจาก สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2560). รายงานการศึกษาดูงานด้านการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทย ญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 18-22 กันยายน 2560. สืบค้น 12 กันยายน 2568 จาก <http://local.moi.go.th/2009/pdf/thaijp.pdf>

ปัจจัยที่ส่งผลต่อวาระการดำรงตำแหน่ง*

1. กฎหมายและระเบียบของแต่ละประเทศ แต่ละประเทศจะมีกฎหมายและระเบียบที่กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น
 2. รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละประเทศจะมีรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ระบบสภาบริหาร (council-manager system) หรือระบบนายกเทศมนตรี (mayor-council system) อาจส่งผลต่อวาระการดำรงตำแหน่ง
 3. ความต้องการของประชาชน แต่ละประเทศมีความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ อาจส่งผลต่อการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง
 4. เสถียรภาพทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในระดับประเทศหรือระดับท้องถิ่น อาจส่งผลต่อการแก้ไขวาระการดำรงตำแหน่ง
- ดังนั้น วาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นในต่างประเทศจึงมีความหลากหลายและขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยทั่วไปแล้ว วาระการดำรงตำแหน่งจะอยู่ระหว่าง 2-5 ปี และอาจมีข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวนวาระที่ดำรงตำแหน่งติดต่อกัน

* สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2560). รายงานการศึกษาดูงานด้านการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยระหว่างวันที่ 18-22 กันยายน 2560. สืบค้น 12 กันยายน 2568 จาก <http://local.moi.go.th/2009/pdf/thaijp.pdf>

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

Tel. 0 2242 5900 ext. 5730, 5740, 5750

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร